

Dokument ze zasedání

A9-0379/2023

30.11.2023

ZPRÁVA

o Evropské vodíkové bance
(2023/2123(INI))

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

Zpravodaj: Robert Hajšel

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	16
PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚT	19
STANOVISKO ROZPOČTOVÉHO VÝBORU	21
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	27
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	28

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o Evropské vodíkové bance (2023/2123(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“), a zejména na článek 194 této smlouvy,
- s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. března 2023 o Evropské vodíkové bance (COM(2023)0156 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. února 2023 nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ (COM(2023)0062 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2022 s názvem „Plán REPowerEU“ (COM(2022)0230 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu“ (COM(2020)0301 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (COM(2020)0299 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102 final),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640 final),
- s ohledem na návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, jež předložila Komise dne 20. června 2023 (COM(2023)0337),
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. června 2023, kterým se zřizuje platforma pro strategické technologie pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES, nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (2023/2023/0335), který předložila Komise,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. března 2023, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a kterým se mění nařízení (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 a (EU)

2019/1020 (evropský akt o kritických surovinách), který předložila Komise, (COM(2023)0160 final),

- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. března 2023, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby produktů technologií pro nulové čisté emise (akt o průmyslu pro nulové čisté emise), který předložila Komise, (COM(2023)0161 final),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou¹, jež v současné době prochází revizí,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU², jež v současné době prochází revizí,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů³ (dále jen „směrnice o obnovitelných zdrojích energie“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1804 ze dne 13. září 2023 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a o zrušení směrnice 2014/94/EU⁴,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES⁵, jež v současné době prochází revizí,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005⁶, jež v současné době prochází revizí,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES⁷,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky⁸, jež v současné době prochází revizí,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2022/2576 ze dne 19. prosince 2022 o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen

¹ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54.

² Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125.

³ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.

⁴ Úř. věst. L 234, 22.9.2023, s. 1.

⁵ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94.

⁶ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 36.

⁷ Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁸ Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1.

a přeshraničních výměn plynu⁹,

- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2021/2085 ze dne 19. listopadu 2021 o založení společných podniků v rámci programu Horizont Evropa a o zrušení nařízení (ES) č. 219/2007, (EU) č. 557/2014, (EU) č. 558/2014, (EU) č. 559/2014, (EU) č. 560/2014, (EU) č. 561/2014 a (EU) č. 642/2014¹⁰,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) č. 559/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku pro palivové články a vodík¹¹;
- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 ze dne 10. února 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 stanovením unijní metodiky, v níž jsou vymezena podrobná pravidla pro výrobu kapalných a plyných paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu používaných v odvětví dopravy¹²,
- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1185 ze dne 10. února 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 stanovením minimální hodnoty pro úspory emisí skleníkových plynů z recyklovaných paliv s obsahem uhlíku a upřesněním metodiky pro posuzování úspor emisí skleníkových plynů z kapalných a plyných paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu používaných v odvětví dopravy a z recyklovaných paliv s obsahem uhlíku¹³,
- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/856 ze dne 26. února 2019, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokud jde o fungování inovačního fondu¹⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o evropské vodíkové strategii¹⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o Evropské strategii pro integraci energetického systému¹⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o komplexním evropském přístupu ke skladování energie¹⁷,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu¹⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o změně klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky

⁹ Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 1.

¹⁰ Úř. věst. L 427, 30.11.2021, s. 17.

¹¹ Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 108.

¹² Úř. věst. L 157, 20.6.2023, s. 11.

¹³ Úř. věst. L 157, 20.6.2023, s. 20.

¹⁴ Úř. věst. L 140, 28.5.2019, s. 6.

¹⁵ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 56.

¹⁶ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 45.

¹⁷ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 58.

¹⁸ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.

neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou¹⁹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva v Evropské unii: čas jednat!²⁰,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2018 o urychlení inovací v oblasti čisté energie²¹,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 14. června 2023 k Evropské vodíkové bance²²,
 - s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 30. listopadu 2023 k Evropské vodíkové bance,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0379/2023),
- A. vzhledem k tomu, že EU je stranou Pařížské dohody a zavázala se snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990 a dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality;
- B. vzhledem k tomu, že vodík lze použít jako výchozí surovinu, palivo nebo nosič energie a že má významný potenciál dekarbonizovat průmyslová odvětví, v nichž se emise snižují obtížně, a těžkou dopravu, kde není technicky možné dosáhnout přímé elektrifikace nebo kdy by byla nekonkurenceschopná;
- C. vzhledem k tomu, že vodík lze rovněž použít k ukládání energie v zájmu vyvážení energetického systému coby poslední možnost, a tím přispět k integraci energetického systému;
- D. vzhledem k tomu, že vodík je sám o sobě nepřímým skleníkovým plynem a roste povědomí o jeho dopadech na klima, které by měly být prostřednictvím monitorování, prevence a zmírňujících opatření v úzké spolupráci s průmyslem řádně řešeny;
- E. vzhledem k tomu, že Vodíková strategie EU si vytyčila cíl nainstalovat v EU do roku 2030 elektrolyzéry pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů o výkonu alespoň 40 GW a vyrábět 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů a plán REPowerEU navrhl doplnit tento cíl dovozem stejného množství vodíku z obnovitelných zdrojů;
- F. vzhledem k tomu, že celkové investice potřebné ke splnění tohoto cíle se odhadují na 335–471 miliard EUR, přičemž k zajištění dovozu předpokládaného množství vodíku z obnovitelných zdrojů budou zapotřebí další investice ve výši 500 miliard EUR;

¹⁹ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 116.

²⁰ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 80.

²¹ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 10.

²² Úř. věst. C 293, 18.08.2023, s. 127.

- G. vzhledem k tomu, že evropský průmysl zabývající se výrobou elektrolyzérů si stanovil za cíl nainstalovat do roku 2025 nejméně 25 GW výrobní kapacity, což představuje přibližně 120 GW instalované kapacity v Evropě;
- H. vzhledem k tomu, že v posledních deseti letech došlo ke snížení nákladů na elektrolyzéry o 60 %, přičemž se podle Komise očekává, že se v důsledku úspor z rozsahu sníží v roce 2030 ještě o polovinu;
- I. vzhledem k tomu, že palivové články a elektrolyzéry vyžadují technologicky náročné součásti a několik kritických surovin, zejména kovy platinové skupiny, jejichž hlavní výrobci se nacházejí mimo EU, často v zemích, kde je těžba spojena se závažným porušováním lidských práv, zhoršováním správy věcí veřejných, konflikty a zhoršováním životního prostředí, zatímco výrobci usazení v EU čelí nekonkurenceschopným provozním podmínkám;
- J. vzhledem k tomu, že vybudování trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů bude vyžadovat náležitou ochranu spotřebitelů a značné investice, aby bylo možné dosáhnout dekarbonizace ve všech těžko dekarbonizovatelných odvětvích;
- K. vzhledem k tomu, že poptávku po vodíku z obnovitelných zdrojů u konečného užití je třeba stimulovat ve všech odvětvích, včetně těch, která by mohla využívat nízkouhlikový vodík při přechodu na dekarbonizované hospodářství;
- L. vzhledem k tomu, že určování cen má zásadní význam z hlediska upevnění základů trhu s vodíkem, zaměření na veřejnou finanční podporu a účinného regulačního dohledu a veřejné kontroly;
- M. vzhledem k tomu, že Komise odhaduje cenu vodíku z obnovitelných zdrojů v EU na 2,5 až 5,5 EUR na kg, což je způsobeno cenou elektřiny z obnovitelných zdrojů a elektrolyzérů, zatímco cena vodíku z fosilních paliv činí přibližně 1,5 EUR na kg;
- N. vzhledem k tomu, že globální ekonomičtí partneři a konkurenti, včetně USA a Číny, poskytují silnou finanční podporu své domácí výrobě vodíku z obnovitelných zdrojů, mj. na základě amerického zákona o snížení inflace, který podporuje výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů na základě daňového dobropisu až do výše 3 USD na kg;
1. vítá sdělení Komise o Evropské vodíkové bance; podotýká, že název „Evropská vodíková banka“ může být zavádějící, neboť se nejedná o banku, ale o iniciativu, která má fungovat jako účinné a zjednodušené jednotné kontaktní místo pro koordinaci činností a financování na podporu projektů týkajících se vodíku z obnovitelných zdrojů v rámci celého dodavatelského řetězce;
 2. vybízí Komisi, aby této iniciativě poskytla více finančních prostředků a lépe ji zviditelnila, jelikož bude představovat důležitý milník pro nastartování evropského trhu s vodíkem; domnívá se, že Evropská vodíková banka by měla nést jasnou odpovědnost za provádění doporučení obsažených v tomto usnesení;
 3. připomíná, že jedinou udržitelnou formou vodíku je vodík z obnovitelných zdrojů; konstatuje, že elektrolyzéry se na celkové výrobě vodíku v EU podílejí méně než 4 %; konstatuje, že nízkouhlikový vodík bude důležitý při přechodu na hospodářství

s nulovými čistými emisemi a pro nastartování trhu s vodíkem;

4. je si vědom toho, že výroba vodíku z obnovitelných zdrojů vyžaduje značné množství energie; konstatuje, že dosažení cílů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů bude vyžadovat zvýšení výroby elektrolyzérů, které obsahují kritické suroviny; konstatuje, že by to rovněž vyžadovalo výrazné rozšíření kapacity pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů a modernizaci elektrické sítě;
5. připomíná, že Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že pokud budou realizovány všechny plánované projekty, bude do roku 2030 v Evropě umístěno 32 % celosvětové kapacity elektrolyzérů; zdůrazňuje, že je třeba zachovat a upevnit celosvětové vedoucí postavení Unie v oblasti vodíku vytvořením inovativního účinného trhu, který by pomocí vhodné infrastruktury propojil výrobce se spotřebiteli;
6. vítá návrhy Komise týkající se aktu o průmyslu pro nulové čisté emise, aktu o kritických surovinách a revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, které by přispěly ke vzniku bezpečných konkurenceschopných a odolných hodnotových řetězců, jež by uspokojily zvyšující se poptávku po vodíku z obnovitelných zdrojů a elektrolyzérů vyráběných v EU; zdůrazňuje, že Evropská vodíková banka by měla doplňovat akt o průmyslu pro nulové čisté emise;
7. důrazně podporuje jednodušší a rychlejší povolovací postupy v celém hodnotovém řetězci s cílem zvýšit výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů a podpořit inovace; trvá na zachování stávající vysoké úrovně ochrany životního prostředí při posuzování žádostí o povolení a zároveň na zefektivnění některých environmentálních aspektů povolovacích postupů a administrativních postupů u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů;
8. domnívá se, že v zájmu zabezpečení průmyslové nezávislosti EU v kontextu otevřené strategické autonomie by se v rámci první fáze zavádění Evropské vodíkové banky mělo důrazně upřednostňovat zvýšení domácí výroby, zatímco v následných fázích by mohlo dojít k jejímu rozšíření, aby bylo možné navýšit konkurenceschopné zdroje dovozu vodíku z obnovitelných zdrojů; připomíná, že do pravomoci Evropské vodíkové banky by mohla spadat podpora domácí výroby i dovozu;
9. vítá úlohu Evropské vodíkové banky při zvyšování transparentnosti toků, transakcí a cen na vznikajícím trhu s vodíkem; zdůrazňuje, že tato funkce má zásadní význam pro zvýšení důvěry v tento trh, posílení regulačního dohledu a veřejného monitorování a pro poskytování informací o integrovaném plánování energetické infrastruktury;
10. zdůrazňuje, že zásadní význam z hlediska vybudování evropského trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů bude mít soukromé financování a že jakmile se podaří vybudovat účinný trh, neměl by záviset na veřejných dotacích;
11. konstatuje, že spolehlivý regulační rámec EU pro trh s vodíkem může pomoci vytvořit řádně fungující trh; domnívá se, že k vytvoření investiční jistoty pro nezbytné investice do výroby vodíku a vodíkové infrastruktury je nezbytné zajistit předvídatelný a méně kolísavý vývoj cen;
12. domnívá se, že akty v přenesené pravomoci týkající se obnovitelných kapalných a

plynných paliv nebiologického původu zvýšily předvídatelnost a jistotu pro investory; vítá návrh balíčku právních předpisů týkajících se trhu s vodíkem a dekarbonizovaným plynem, který předložila Komise; trvá na zajištění uceleného a stabilního regulačního prostředí pro toto odvětví;

13. zdůrazňuje, že podle Mezinárodní agentury pro obnovitelné zdroje energie vyžaduje výroba vodíku pomocí elektrolýzy značné množství vody, přičemž na výrobu 1 kg vodíku je zapotřebí 18 až 24 kg vody; poukazuje na to, že vezmeme-li v úvahu předcházející hodnotový řetězec, je spotřeba vody ještě vyšší; vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost účinnému využívání zdrojů a rámcové směrnici o vodě²³, zejména v regionech ohrožených suchem; vyzývá k dalšímu výzkumu technologií pro odsolování vody, které by minimalizovaly spotřebu energie a dopady na životní prostředí, zejména znečištění způsobené solankou;
14. vyzdvihuje skutečnost, že vodíková údolí a příslušné infrastruktury hrají významnou úlohu coby nástroje na podporu dekarbonizace průmyslových oblastí, podporují inovace a přispívají k místnímu hospodářství; konstatuje, že vodíková údolí poskytují zabezpečené klastry nabídky vodíku v Evropě a poptávky po něm; domnívá se, že Evropská vodíková banka nese odpovědnost za koordinaci a podporu všech příslušných spotřebitelských center napříč vodíkovými údolními a za rozšíření rozsáhlých stěžejních projektů v oblasti vodíku;

Finanční podpora domácí výroby vodíku z obnovitelných zdrojů

15. vítá rozhodnutí Komise zahájit první pilotní aukci na podporu vodíku z obnovitelných zdrojů, která by se zakládala na jeho ceně; bere na vědomí rozpočet 800 milionů EUR na podporu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů po dobu 10 let; vyzývá Komisi, aby se urychleně zapojila do posouzení této pilotní aukce, pokud jde o její efektivitu a makroekonomické a průmyslové důsledky;
16. bere na vědomí rozhodnutí Komise poskytnout podporu v této první pilotní aukci ve formě pevné prémie, neboť rozdíl mezi výrobou a spotřebou vodíku bude přinejmenším na začátku vysoký; trvá na tom, aby byla pro budoucí aukce stanovena pevná prémie, která by byla stejná nebo vyšší než prémie navržená USA v rámci zákona o snížení inflace; žádá Komisi, aby zvažila doplňkové mechanismy, jako jsou granty, rozdílové smlouvy a rozdílové smlouvy o uhlíku; domnívá se, že tyto doplňkové mechanismy by mohly podpořit nejen výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů, ale také poptávku po něm;
17. připomíná význam zeměpisné a odvětvové rovnováhy pro umožnění výroby vodíku z obnovitelných zdrojů v celé EU a jeho využívání v těžko dekarbonizovatelných odvětvích; trvá na tom, že je třeba zabránit dalšímu prohlubování regionálních rozdílů, které již existují v důsledku různého rozsahu rozvoje trhu s vodíkem; naléhavě vyzývá Komisi, aby rozvíjela regionální aukce a za tímto účelem definovala regiony, které by byly dostatečně velké, aby zajistily odpovídající hospodářskou soutěž a zároveň zajistily zeměpisnou vyváženost; žádá Komisi, aby navrhla klíč pro přidělování s cílem podpořit regionálně rovnoměrný rozvoj evropského trhu s vodíkem;

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

18. vyzývá Komisi, aby poskytla technickou pomoc členským státům s nízkou mírou účasti, jak je stanoveno v poslední revizi směrnice o systému pro obchodování s emisemi²⁴; zdůrazňuje, že tato podpora by měla podněcovat k účasti žadatelů ze všech členských států na aukcích v rámci Evropské vodíkové banky;
19. zdůrazňuje, že Evropská vodíková banka by se také měla snažit přilákat menší rozvíjející se projekty; navrhuje Komisi, aby upravila některé prvky koncepce této aukce, zejména požadavek na minimální instalovanou kapacitu elektrolyzérů a omezení maximálního objemu nabídky, a aby zvažila možnost sdružování žádostí s cílem usnadnit účast malých a středních podniků;
20. žádá Komisi, aby přehodnotila a vyjasnila pravidla týkající se slučitelnosti mezi veřejnou finanční podporou a financováním poskytovaným v rámci Evropské vodíkové banky s ohledem na to, že by u těchto nákladů nemělo docházet ke kumulaci, s cílem zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž mezi všemi žadateli;
21. zdůrazňuje, že koncepce budoucích aukcí by měla důrazně upřednostňovat prodej vodíku z obnovitelných zdrojů průmyslovým odvětvím, v nichž se obtížně snižují emise, a těžké dopravě, zejména letecké a lodní dopravě; v této souvislosti se domnívá, že do kritérií způsobilosti pro aukce by měla být zahrnuta určitá omezení;
22. žádá Komisi, aby nezohledňovala pouze cenu, ale stanovila také jasný systém bonusových bodů pro pořadí nabídek; konstatuje, že tento systém by měl upřednostňovat nabídky, které přináší největší úroveň udržitelnosti, vedou k vytváření velkého počtu pracovních míst a podporují kvalitní stáže, učňovskou přípravu a změnu kvalifikace nebo prohlubování dovedností pracovníků;
23. uznává, že je naléhavě zapotřebí navýšit výrobu elektrolyzérů v EU; navrhuje rozlišovat mezi provozními náklady a kapitálovými výdaji; domnívá se, že případná podpora kapitálových výdajů na nízkouhlíkový vodík by měla být zaměřena pouze na investice, které mohou v pozdější etapě přispět k výrobě vodíku z obnovitelných zdrojů, zejména na nákup elektrolyzérů, a neměla by pokrývat provozní náklady na nízkouhlíkový vodík;

Nefinanční podpora vodíkového ekosystému EU

24. vítá záměr Komise vytvořit koncept „aukce jako služby“; domnívá se, že by to mohlo snížit správní náklady členských států a podpořit skutečně evropskou cestu k transformaci energetiky; žádá Komisi, aby tento koncept vyhodnotila a prozkoumala jeho další rozvoj pro další technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že by mělo dojít k co největšímu snížení administrativní zátěže v rámci podávání žádostí, aby se postupů zadávání zakázek mohly účastnit i malé a střední podniky;
25. navrhuje, aby Evropská vodíková banka mohla soukromým subjektům poskytovat specializované poradenství ohledně rozvoje zařízení na výrobu vodíku z obnovitelných

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275 25.10.2003, s. 32).

zdrojů a nízkouhličkového vodíku v EU; domnívá se, že tato služba by měla být nezávislá na tom, zda žadatel obdržel finanční prostředky od Evropské vodíkové banky, či nikoli; navrhuje, aby se tato poradenská služba mohla spolehnout na odborné zkušenosti Evropské investiční banky (EIB); navrhuje, aby činnosti Evropské aliance pro čistý vodík byly zahrnuty do Evropské vodíkové banky s cílem vytvořit fyzické fórum, kde by se výrobci a spotřebitelé vodíku mohli setkávat za účelem získání poradenství a výměny osvědčených postupů;

26. zdůrazňuje, že je důležité omezit roztržičnost subjektů EU zabývajících se vodíkem; navrhuje, aby byla do rámce Evropské vodíkové banky zahrnuta činnost společného podniku pro čistý vodík, a zejména střediska pro sledování vodíku pro palivové články; trvá na tom, že její zahrnutí by nemělo vést k omezení veřejných investic do výzkumu, vývoje a inovací;
27. domnívá se, že dobrovolný mechanismus společného nákupu vodíku může přispět k rozvoji domácího trhu s vodíkem a k zabezpečení dovozu v rámci Evropské vodíkové banky; zdůrazňuje, že společné nákupy by rovněž usnadnily investice do kapacity pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů, zajistily dodávky vodíku z obnovitelných zdrojů za dostupné ceny a zabránily by evropským spotřebitelům v tom, aby se předbíhaly v nabídkách;
28. konstatuje, že AggregateEU může fungovat jako pilotní projekt pro rozvoj trhu s vodíkem v rámci Evropské vodíkové banky; vyzývá Komisi, aby do 31. prosince 2026 provedla posouzení dopadů týkající se stálého mechanismu pro společný nákup vodíku v rámci energetické platformy EU; domnívá se, že toto posouzení by mohlo být založeno na hloubkové analýze vhodných modelů spolupráce podniků a možnosti vytvořit systémy záruk, které by umožnily účinné zapojení menších společností a malých a středních podniků;
29. vyzývá členské státy, aby využívaly zelené veřejné zakázky s cílem upřednostnit zboží vyrobené z vodíku z obnovitelných zdrojů, např. v případě oceli používané při stavbě veřejných budov a infrastruktury;

Dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů

30. konstatuje, že navzdory zvýšení domácí výroby vodíku z obnovitelných zdrojů může rostoucí poptávka vyžadovat dovoz ze třetích zemí; zdůrazňuje, že Evropská vodíková banka by měla využívat součinnosti k urychlení dovozu vodíku z obnovitelných zdrojů a řešit rostoucí poptávku po něm na evropském trhu;
31. zdůrazňuje, že je důležité podporovat koridory infrastruktury uvedené ve sdělení Komise o plánu REPowerEU s cílem usnadnit dovoz až 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů a zároveň podpořit dekarbonizaci v partnerských zemích;
32. připomíná, že se na vodík bude vztahovat mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích; zdůrazňuje důležitou roli EU jako subjektu, který celosvětově nastavuje standardy, a vyzývá Komisi, aby v souladu s revidovanou směrnicí o obnovitelných zdrojích energie do 31. prosince 2025 vytvořila spolehlivý společný systém certifikace pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů, který by byl rovnocenný pravidlům platným pro domácí výrobu, a zajistila tak rovné podmínky pro spolehlivé mezinárodní partnery;

33. trvá na tom, že investice do vodíku z obnovitelných zdrojů ze třetích zemí by se měly řídit mezinárodně uznávanými zásadami náležité péče, jako jsou mj. obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, pokyny Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pro nadnárodní společnosti a pokyny OECD pro náležitou péči na podporu odpovědného chování podniků;
34. vybízí Komisi, aby vypracovala pokyny s jasnými transparentními kritérii pro způsobilost výrobců ze třetích zemí, pokud jde o podporu EU, a to na základě geopolitických rizik a jejich případného snížení skrze spolupráci, dostupnosti zdrojů pro tuzemskou energetickou transformaci a jejich souladu s hodnotami EU a s environmentálními a sociálními normami, včetně pracovních podmínek a práv domorodého obyvatelstva;
35. zdůrazňuje, že některé regiony světa mají v důsledku dostatečného prostoru a množství elektřiny z obnovitelných zdrojů mnohem lepší podmínky pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů; připomíná, že diplomacie EU v oblasti energie a vodíku by měla podporovat rozvoj celosvětových trhů s vodíkem, které budou založeny na pravidlech a budou transparentní a nenarušené, a měla by se zaměřit na to, aby partnerským zemím na celém světě a zejména v sousedství EU umožnila dosáhnout transformace energetiky a zlepšit své environmentální, sociální a demokratické standardy;
36. vyzdvihuje, že při poskytování podpory pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů ve třetích zemích je významná diverzifikace dodavatelů a zachování spravedlivých podmínek na celosvětové úrovni; navrhuje, aby se pro získání podpory EU na dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů vyžadovalo používání eura, aby se stalo celosvětovou referenční měnou pro obchodování s vodíkem na celém světě;

Finanční podpora přepravy vodíku z obnovitelných zdrojů

37. zdůrazňuje, že v zájmu úspěšného urychlení trhu s vodíkem je nezbytné zajistit dostatečné investice do rozvoje odpovídající vodíkové infrastruktury nejen pro propojení nabídky a poptávky, ale také pro skladování a přepravu vodíku v celé EU (například evropské vodíkové páteřní sítě); trvá na tom, že je třeba se vyvarovat úzkých míst a chybějících propojení, aby se vodík mohl dostat do odvětví, která jej nejvíce potřebují; zdůrazňuje, že rozvoj vodíkového systému by měl pokud možno upřednostňovat společné umístění výroby a využívání a umožnit maximální možnou součinnost se stávající infrastrukturou pro přepravu zemního plynu;
38. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly soukromé investice a v případě nutnosti zajistily veřejné finanční prostředky pro nová zařízení na vodík a pro přestavbu zařízení, která se v současnosti používají pro zemní plyn; domnívá se, že granty i rozdílové (uhlíkové) smlouvy se složkou nákladů na dopravu mohou být vhodnými nástroji na podporu investic do vodíkové infrastruktury; ze stejného hlediska zdůrazňuje, že na Nástroj pro propojení Evropy by měly být přiděleny dodatečné zdroje s cílem posílit financování příslušné infrastruktury a že by měly být uvolněny alternativní finanční prostředky EU v rámci politiky soudržnosti a Nástroje pro oživení a odolnost;
39. vyzývá Komisi, aby pověřila Evropskou vodíkovou banku koordinací shromažďování veškerých příslušných údajů, které vydává Komise, mezinárodní organizace nebo

průmyslová odvětví v souvislosti s výrobou a skladováním vodíku a jeho přepravou, distribucí a spotřebou; konstatuje, že tyto údaje by měly být pokud možno veřejně dostupné a že by mohly být použity při rozhodování o schvalování infrastruktury související s vodíkem podle revidovaného nařízení o transevropských energetických sítích²⁵;

Zefektivnění nástrojů a finančních mechanismů EU

40. vyjadřuje znepokojení nad tím, že průmyslová odvětví se v současné době potýkají s množstvím nejrůznějších nástrojů finanční podpory pro výrobu vodíku; vyzývá Komisi, aby z Evropské vodíkové banky učinila jednotné kontaktní místo pro financování vodíku;
41. bere na vědomí celkový rozpočet Evropské vodíkové banky ve výši 3 miliardy EUR, který byl oznámen v projevu o stavu Unie v roce 2022; žádá Komisi, aby vyjasnila roční rozpočet, který je k dispozici na příštích pět let v rámci každého pilíře Evropské vodíkové banky, a aby připravila plán plánovaných aukcí; trvá na tom, že budoucí aukce by měly být oznámeny nejméně 12 měsíců předem, aby byla zajištěna předvídatelnost pro toto odvětví;
42. vyjadřuje hluboké znepokojení nad celkovým rozpočtem Evropské vodíkové banky ve srovnání s dotacemi, pobídkami a atraktivnějším investičním rámcem v jiných regionech světa, zejména v Číně a USA; domnívá se, že stávající finanční prostředky ve výši 800 milionů EUR na první pilotní aukci jsou příliš omezené; vyzývá Komisi, aby pro Evropskou vodíkovou banku navrhla odpovídající rozpočet tím, že jej v nadcházejících letech výrazně navýší s využitím nových zdrojů;
43. vítá přezkum víceletého finančního rámce (VFR) v polovině období, v jehož rámci Komise navrhla pro Inovační fond dalších 5 miliard EUR; naléhavě žádá, aby byla významná část tohoto navýšení přidělena Evropské vodíkové bance, aby mohl Inovační fond podpořit více projektů; zdůrazňuje, že kromě Inovačního fondu by mělo být zvažováno i alternativní financování, aby byla Evropská vodíková banka nezávislá na kolísání cen uhlíku;
44. vyzývá Komisi, aby v případě pevné prémie zvažila valorizaci inflace s cílem zajistit stabilitu a chránit producenty, zejména malé a střední, před možným budoucím zvýšením cen energie, surovin a provozní činnosti;
45. konstatuje, že Komise dosud nepředložila finanční nástroj na podporu dovozu vodíku z obnovitelných zdrojů; vybízí ke spolupráci mezi Evropskou vodíkovou bankou a programy zřízenými členskými státy pro řešení dovozu; žádá Komisi, aby předložila legislativní návrh finančního nástroje zaměřeného na dovoz ze zemí mimo EU v rámci Evropské vodíkové banky, je-li to vhodné a slučitelné s mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích;
46. zdůrazňuje, že k provádění operací Evropské vodíkové banky jsou zapotřebí

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45).

specializovaní zaměstnanci, a žádá v tomto ohledu o odpovídající financování; navrhuje, aby byla zřízena pracovní skupina pro Evropskou vodíkovou banku se zaměstnanci ze všech příslušných útvarů Komise;

47. vítá záměr Komise zefektivnit využívání finančních prostředků EU na vodíkové projekty a legislativní návrh týkající se Platformy pro strategické technologie pro Evropu (STEP), v němž je vodík označen jako kriticky důležitá čistá technologie vyžadující další podporu; požaduje nejvyšší úroveň součinnosti mezi STEP a Evropskou vodíkovou bankou;
48. trvá na tom, že by se Evropská vodíková banka měla stát jednotným kontaktním místem, kde by se poskytovaly informace o financování na úrovni EU i členských států, které je k dispozici na podporu projektů vodíku z obnovitelných zdrojů; navrhuje sloučit kompas pro veřejné financování vodíku s Evropskou vodíkovou bankou, tak aby zahrnoval informace o všech příslušných finančních nástrojích, mimo jiné o Nástroji pro propojení Evropy, programu Horizont Evropa a Inovačním fondu, s pravidelnými aktualizacemi;
49. navrhuje, aby Evropská vodíková banka vytvořila online nástroj, který tomuto průmyslovému odvětví a zejména malým a středním podnikům umožní rychle posoudit případnou způsobilost projektu souvisejícího s obnovitelným nebo nízkouhlíkovým vodíkem pro financování EU, aniž by tím bylo dotčeno konečné rozhodnutí a aniž by to vyžadovalo poskytnutí důvěrných informací;
50. vyzývá Evropskou investiční banku, aby zlepšila přístup k financování projektů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů; žádá EIB, aby poskytovala úvěry s nulovou sazbou nebo zaručené úvěry, které pomohou zajistit dlouhodobé financování a umožní kapitálové a další investice do příslušných projektů;
51. podporuje zavedení maximální ceny pevné prémie, jak navrhuje Komise, aby se zabránilo nadměrnému odměňování úspěšných žadatelů účastnících se aukcí; trvá na tom, že podpora EU by měla být ukončena, jakmile se tržní cena vodíku z obnovitelných zdrojů stane konkurenceschopnou; naléhavě vyzývá Komisi, aby průběžně sledovala výrobní náklady a tržní cenu vodíku z obnovitelných zdrojů a aby přehodnotila pevnou prémii poskytovanou vítězným projektům na konci každého smluvního ujednání mezi výrobcí a spotřebiteli nebo alespoň jednou za pět let;

Transparentnost, odpovědnost a podávání zpráv

52. zdůrazňuje, že je třeba, aby Komise předkládala výroční zprávu hodnotící pokrok v oblasti vývoje trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkovým vodíkem a posuzující činnost Evropské vodíkové banky; žádá, aby tato zpráva také posoudila geografické rozdělení financování, počet vytvořených pracovních míst, změny v nabídce a poptávce, náklady na vodík z obnovitelných zdrojů ve srovnání s jinými formami vodíku a rozvoj specializované vodíkové infrastruktury;
53. požaduje, aby Komise před návrhem nového VFR předložila komplexní hodnocení Evropské vodíkové banky;

-
- ◦

54. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení všem orgánům EU a členským státům.

-
- ◦

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Vodík z obnovitelných zdrojů je zásadní pro dekarbonizaci evropského hospodářství, zejména v odvětvích, v nichž se emise snižují obtížně, a v těžké dopravě. Lze ho použít i k ukládání energie, což přispívá k integraci energetických systémů. Evropská komise si vytyčila ambiciózní cíl vyrábět v EU do roku 2030 celkem 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů. Ve sdělení o plánu REPowerEU si Komise stanovila další cíl dovézet do roku 2030 celkem 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů.

Je třeba, aby vznikl trh EU s vodíkem z obnovitelných zdrojů. Vytvoření účinného a transparentního trhu bude vyžadovat značné investice, především ze soukromého sektoru. Komise odhaduje, že domácí výroba vodíku z obnovitelných zdrojů bude stát mezi 335 a 471 miliardami EUR. Dovoz by si vyžádal dalších 500 miliard EUR. Vzhledem k velikosti těchto investic by veřejné financování mělo sloužit pouze jako katalyzátor pro vytvoření trhu s vodíkem. Po vytvoření trhu by finanční podpora neměla dále pokračovat.

V oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů je třeba překonat několik výzev. Za prvé, výroba vodíku z obnovitelných zdrojů se neprovádí ve velkém měřítku – výrobní palivové články a elektrolyzéry vyžadují chemické látky, technologicky náročné součásti a několik kritických surovin, jejichž přední výrobci se nenacházejí v EU. Za druhé se trhy řídí cenou a spotřebitelé nejsou ochotni platit více za vodík z obnovitelných zdrojů, který se v současnosti prodává za vyšší ceny než ostatní formy vodíku. Za třetí zatím nebyly vytvořeny infrastruktury, které by umožňovaly přepravu vodíku. A v neposlední řadě výroba vodíku z obnovitelných zdrojů vyžaduje značné množství vody. Proto je nutné věnovat tomuto aspektu zvláštní pozornost, aby se zaručilo účinné využívání zdrojů v souladu s rámcovou směrnicí o vodě, zejména v regionech ohrožených nedostatkem vody.

Sdělení Komise o Evropské vodíkové bance představuje pozitivní krok směrem k navýšení domácí výroby vodíku z udržitelných zdrojů a zajištění podmínek pro vznik trhu. Navrhuje rovněž rámec pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů do EU a zefektivnění stávajících finančních nástrojů EU na podporu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů.

Tento návrh zprávy upozorňuje na oblasti, kde je zapotřebí zlepšení.

Finanční podpora domácí výroby vodíku z obnovitelných zdrojů

Komise se rozhodla uspořádat první pilotní aukci s rozpočtem 800 milionů EUR na 10 let a s pevnou prémie na kilogram vodíku z obnovitelných zdrojů. Tato pilotní aukce by měla být bezodkladně vyhodnocena, včetně možnosti zavedení rozdílových smluv a/nebo rozdílových smluv o uhlíku.

Aukce by měly zajišťovat geografickou rovnováhu a zohledňovat udržitelnost a sociální aspekty. V této souvislosti by Komise měla vytvořit regionální aukce, aby zajistila, že se vodík z obnovitelných zdrojů bude vyrábět a používat po celé EU. Rovněž by měla vytvořit systém upřednostňování nabídek, které se zavážou k nejvyšší úrovni kritérií udržitelnosti, vytvoří velký počet pracovních míst v EU a podpoří rozvoj dovedností.

První aukce nespecifikuje odvětví, která by byla způsobilá používat vodík z obnovitelných zdrojů. Vodík z obnovitelných zdrojů však bude dostupný pouze v omezeném množství. Proto by měla být upřednostněna odvětví s nejvyšším potenciálem pro dekarbonizaci, konkrétně průmyslová odvětví, v nichž se emise snižují obtížně, a těžká doprava.

Komise by se neměla zaměřovat pouze na pevnou prémii přidělovanou prostřednictvím aukcí, ale také vytvářet granty. I u regionálních aukcí existuje riziko, že aukce přidělí finanční prostředky pouze stávajícím lídrům na trhu. Granty by měly pomoci zvýšit výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů malými a středními podniky nebo nově vznikajícími subjekty.

Nefinanční podpora vodíkového ekosystému EU

Ve svém sdělení o Evropské vodíkové bance Komise vyjadřuje zájem o prozkoumání možnosti zahrnout do rozsahu činností mechanismus agregace poptávky a společného dražení vodíku z obnovitelných zdrojů. Komise také zmiňuje ustanovení o transparentnosti energetické platformy EU. Před uplatněním požadavků na agregaci poptávky, společné dražení nebo transparentnost by Komise měla připravit komplexní hodnocení vlivů stávajících opatření na zemní plyn a posouzení dopadů těchto očekávaných vlivů na toky vodíku.

Vzhledem k tomu, že energetická platforma EU byla vytvořena na základě mimořádného nařízení Rady na základě článku 122 SFEU, její použití je pouze dočasné. Platnost nařízení vyprší na konci roku 2023. Prodloužení energetické platformy EU prostřednictvím dalšího mimořádného nařízení by z rozhodovacího procesu nespravedlivě vyloučilo Parlament. Pokud mají být ustanovení energetické platformy EU uplatňována také pro vodík a rovněž trvale, měla by Komise okamžitě začít pracovat na legislativním návrhu v rámci řádného legislativního postupu.

Dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů

Obecnou zásadou by mělo být, že prioritou při projednávání potenciální podpory dovozu zůstane domácí výroba vodíku z obnovitelných zdrojů. Pokud jsou náklady na výrobu a přepravu vodíku z obnovitelných zdrojů ze třetích zemí nižší ve srovnání s domácí výrobou, lze opodstatněnost poskytování dodatečné pevné premie nebo jakékoli formy finanční podpory pokrývající výrobu mimo EU považovat přinejlepším za spornou.

Nezbytným předpokladem pro vytvoření mezinárodního trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů je navíc důvěra. Ochrana spotřebitelů a spravedlivé podmínky na mezinárodní úrovni by měly mít nejvyšší prioritu. Vodík z obnovitelných zdrojů ze třetích zemí musí být plně v souladu s akty v přenesené pravomoci o kapalných a plyných palivech z obnovitelných zdrojů nebiologického původu. Komise proto musí zaručit důkladný režim certifikace pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů.

Zefektivnění nástrojů EU a finanční dopady

Záměr Komise zefektivnit finanční nástroje EU, aby byla zajištěna soudržnost, představuje vývoj správným směrem. Komise by se však měla zaměřit také na vyjasnění finančního krytí Evropské vodíkové banky. V projevu o stavu Unie v roce 2022 byl oznámen rozpočet 3 miliardy EUR. Od té doby je jediným realizovaným krokem naplánovaná první pilotní aukce ve výši 800 milionů EUR na 10 let. Je zapotřebí více informací o zbývajících

2,2 miliardy EUR. Komise by měla objasnit roční rozpočet dostupný v rámci každého pilíře Evropské vodíkové banky. Měla by také poskytnout plán podrobně popisující velikost a obecné rysy aukcí plánovaných v nadcházejících letech.

V situaci, kdy světoví hospodářští partneři a konkurenti poskytují veřejné investice do čistých technologií, je třeba rozpočet ve výši 3 miliardy EUR navýšit. Pro srovnání – zákon o snižování inflace v USA vytváří obecný daňový zápočet ve výši až 3 USD na kilogram. Vzhledem k rostoucí konkurenci a omezené výši současného finančního krytí v porovnání s výší potřebných investic by rozšíření podpory EU pro vodík mělo být prioritou při přezkumu současného víceletého finančního rámce v polovině období a při diskusích o Evropském fondu suverenity.

Odpovědnost a podávání zpráv

Evropská vodíková banka je financována prostředky z Inovačního fondu, který je založen na přidělování povolenek v rámci systému EU pro obchodování s emisemi. Vzhledem k tomu, že za plnění rozpočtu EU je odpovědná Komise, měla by předkládat výroční zprávu o činnosti Evropské vodíkové banky a pokroku, jehož bylo dosaženo při vytváření trhu, který v budoucnosti nebude závislý na veřejných dotacích.

Kromě výroční zprávy by Komise měla vypracovat komplexní hodnocení, a to s dostatečným předstihem před diskusemi o příštím víceletém finančním rámci a debatou o možných nových zdrojích financování vodíku z obnovitelných zdrojů.

**PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY,
OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚT**

Zpravodaj v souladu s přílohou I čl. 8 jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání zprávy až do okamžiku jejího přijetí ve výboru obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
Amprion
BASF
Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft
CEFIC
CEP - Centre for European Policy
Clean Air Task Force
Commissariat à l'Énergie Atomique
Duslo Šaľa
E.On
ECOS
EnBW Energie Baden-Württemberg
EPICO
ERCST
Eurofer
Eurogas
European Commission
European Committee of the Regions
European Economic and Social Committee
Eustream
EWE
Fertilizers Europe
Gas Grid Europe
Gasunie
GD4S
German Economic Institute
H2Global-Stiftung
Hydrogen Europe
IG Bergbau, Chemie, Energie
Norsk Hydro
P2X Solutions
Redes Energéticas Nacionales (REN)
Renewable Hydrogen Coalition
Rolls Royce
RWE
Sandbag
Slovak National Hydrogen Association
Slovnaft (MOL Group)
SolarPower Europe

SPP – Slovensky plynarensky priemysel
SWM
TenneT
Thyssenkrupp
U.S. Steel Košice
Uniper
Verband Kommunalen Unternehmen
Verbraucherzentrale Bundesverband
Wacker Chemie
Wirtschaftsvereinigung Metalle
Wirtschaftsvereinigung Stahl
Yara International
ZVEI

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

7.11.2023

STANOVISKO ROZPOČTOVÉHO VÝBORU

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

k Evropské vodíkové bance
(2023/2123(INI))

Zpravodaj: Adam Jarubas

NÁVRHY

Rozpočtový výbor vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že rozpočet EU musí zvýšit svou podporu cíli EU dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 a být i nadále ústředním nástrojem pro dosažení tohoto cíle; vzhledem k tomu, že energetická krize a rostoucí energetická chudoba zvýšily potřeby, jsou nezbytné větší investice do energetiky;
- B. vzhledem k tomu, že vodík z obnovitelných zdrojů by mohl přispět k dosažení cíle klimatické neutrality například tím, že bude hrát důležitou úlohu při dekarbonizaci odvětví, v nichž je obtížné snížit emise, včetně letectví, a kde už nejsou k dispozici žádné energeticky nebo nákladově efektivní alternativy; vzhledem k tomu, že Vodíková strategie EU a plán REPowerEU zahrnují cíl vyrobit do roku 2030 v EU 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů a stejné množství dovážet; vzhledem k tomu, že na trhu s vodíkem je nezbytné vytvořit účinná opatření, která se budou zabývat nabídkou i poptávkou;
- C. vzhledem k tomu, že členské státy mohou využít své vnitrostátní příjmy ze systému obchodování s emisemi a další zdroje k zahájení vlastních konkurenceschopných aukcí na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů; vzhledem k tomu, že vedle dražeb jsou zapotřebí další finanční nástroje, které přispějí k podpoře evropského trhu s vodíkem, zejména na podporu malých průlomových projektů založených na využívání zeleného a obnovitelného vodíku;
- D. vzhledem k tomu, že klíčem k vytvoření nových trhů s vodíkem jsou probíhající projekty v oblasti vodíku, jako jsou významné projekty společného evropského zájmu (IPCEI);
 1. vítá iniciativu Evropské vodíkové banky; vyjadřuje politování nad označením „banka“, neboť projekt nebude zahrnovat investiční a úvěrové činnosti, ale bude usilovat spíše o koordinaci činností a financování na podporu projektů v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby tuto iniciativu odpovídajícím způsobem přejmenovala a umožnila tak předkladatelům projektů a široké veřejnosti lépe rozpoznat její cíle, mezi něž patří včasné vytvoření trhu a určování cen; zdůrazňuje, že k provádění

operací Evropské vodíkové banky jsou zapotřebí specializovaní zaměstnanci, a žádá v tomto ohledu o odpovídající financování v rámci stávající institucionální struktury;

2. zdůrazňuje, že podle odhadů Komise se celkové investiční potřeby na výrobu, dopravu a spotřebu 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů budou pohybovat v rozmezí 335–471 miliard EUR, přičemž 200–300 miliard EUR bude zapotřebí na další výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů a dalších 500 miliard EUR investic v rámci mezinárodních hodnotových řetězců, aby bylo možné dovážet 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů i derivátů vodíku; konstatuje, že v projevu o stavu Evropské unie v roce 2022 oznámila předsedkyně Komise rozpočet ve výši 3 miliard EUR pro Evropskou vodíkovou banku a totéž zaznělo v jejím proslovu na úvod dialogu o čisté transformaci na téma vodíku, ve kterém zdůraznila úlohu nástrojů NextGenerationEU a REPowerEU při investování do tzv. vodíkových údolí, vodíkových vlaků a továren na výrobu čisté oceli; vyjadřuje znepokojení nad celkovým rozpočtem Evropské vodíkové banky ve srovnání s dotacemi, které poskytují naši hospodářští partneři a konkurenti, zejména Čína, Indie a Spojené státy; vyzývá Komisi, aby zajistila dostupnost dalšího financování, vypracovala roční rozpočet, který by byl k dispozici v rámci každého pilíře Evropské vodíkové banky, a předložila plán s podrobným popisem velikosti a obecných rysů dražeb očekávaných v nadcházejících letech; poukazuje na svůj dlouhodobý postoj, že nové priority musejí být financovány z nových finančních prostředků, a proto by financování Evropské vodíkové banky nemělo vést k omezení financování jiných prioritních programů EU;
3. zdůrazňuje, že pilíře 1 a 4 Evropské vodíkové banky se budou částečně opírat o koordinaci stejných programů EU jako Platforma strategických technologií pro Evropu s cílem podpořit rozvoj výroby obnovitelného vodíku; vyzývá Komisi, aby vyjasnila, jak se obě iniciativy vzájemně prolínají, zejména pokud jde o cíle, provádění, financování, koordinaci a komunikaci; poukazuje na to, že přístup spočívající v nadměrném zatížení stávajících programů bez odpovídajících nových finančních prostředků by mohl ohrozit plnění jejich původních cílů;
4. vítá ambici prvního pilíře Evropské vodíkové banky povzbudit rozvoj domácího trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů; bere na vědomí, že Komise odhaduje nezbytnou tržní prémii až na 5 EUR na kilogram vyrobeného vodíku; zdůrazňuje, že k vytvoření fungujících a konkurenčních trhů jsou zapotřebí rychlá a účinná opatření, aby se tato vysoká úroveň premie snížila; poukazuje na význam zeměpisné vyváženosti, která by umožnila výrobu a využívání vodíku z obnovitelných zdrojů v celé EU a zabránila regionálnímu upevnění a dalšímu prohlubování regionálních rozdílů v EU, které již existují v důsledku různě pokročilého rozvoje trhu s vodíkem; vyzývá Komisi, aby při pořádání aukcí zajistila v rámci Inovačního fondu rovné podmínky pro co nejširší účast členských států a malých a středních podniků, mimo jiné tím, že zváží podporu vodíku z obnovitelných zdrojů z jiných nabídkových oblastí, než je výrobní oblast, v souladu s aktem v přenesené pravomoci o obnovitelném vodíku²⁶, a snížením zbytečné administrativní zátěže na minimum; souhlasí s tím, že pro dobře fungující domácí trh je nezbytná přeshraniční vodíková infrastruktura; konstatuje, že návrh Komise na revizi víceletého finančního rámce (VFR) neobsahuje navýšení finančních prostředků na Nástroj pro propojení Evropy; varuje, že investice do vodíkové infrastruktury by se

²⁶ Dokument C(2023)1087.

měly vyvarovat vzniku vázaných emisí; konstatuje, že nebyla zmíněna Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), a vyzývá Komisi, aby posoudila, zda nebude mít činnost Evropské vodíkové banky dopad na zdroje této agentury;

5. bere na vědomí, že se předpokládá, že pro první pilotní aukci EU pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů bude k dispozici rozpočet ve výši 800 milionů EUR; žádá, aby byly přezkoumány ceny prémie a v případě potřeby aktualizovány v každém aukčním období a aby došlo k aktualizaci pevných prémie v každém cyklu s cílem zaručit, že prémie bude setrvale vyšší než výrobní náklady, vytvořit předvídatelný mechanismus zpětného vymáhání finančních prostředků a zajistit maximální produkci; vyzývá Komisi, aby vzala v úvahu nejen cenu, ale aby zahrnula i regionální rozměr, který předpokládá rozvoj regionálních aukcí; vyzývá k tomu, aby nabídky byly vybírány způsobem, který zajistí excelenci, tvorbu pracovních míst, rekvalifikaci nebo zvyšování kvalifikace pracovníků a nejvyšší míru udržitelnosti, například vyloučením projektů, které by mohly ohrozit dostupnost a čistotu dodávek vody;
6. bere na vědomí skutečnost, že neexistuje žádný právní nástroj na podporu provádění druhého pilíře Evropské vodíkové banky; vyjadřuje politování nad tím, že Komise v této souvislosti nepředložila žádný návrh; vyzývá Komisi, aby provedla důkladné posouzení dopadů v souladu se souborem nástrojů pro zlepšování právní úpravy, včetně dopadu návrhu na země mimo EU, a aby tento nedostatek co nejdříve odstranila; žádá Komisi, aby vyjasnila souvislost mezi pilířem 2 a iniciativami týmu Evropa;
7. domnívá se, že pro rozvoj trhu s vodíkem jsou v této oblasti zapotřebí další kvalifikovaní pracovníci, což vyžaduje značné finanční investice do rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pracovní síly; vyzývá Komisi, aby objasnila, jak bude Evropská vodíková banka tuto otázku řešit; zdůrazňuje rovněž, že je třeba zajistit součinnost mezi všemi dostupnými investičními fondy, programy, finančními nástroji a politikami, včetně státní podpory, s cílem zajistit spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem pro investice do široké škály projektů a podpořit fungování vnitřního trhu; domnívá se, že stabilita, předvídatelnost, transparentnost a rovné podmínky budí u potenciálních investorů a zúčastněných stran důvěru a motivují je k tomu, aby své zdroje a finanční prostředky investovali do projektů souvisejících s vodíkem.

**PŘÍLOHA: SEZNAM SUBJEKTŮ NEBO OSOB,
OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚT**

Zpravodaj prohlašuje na svou výlučnou odpovědnost, že neobdržela informace od žádného subjektu nebo osoby, které mají být uvedeny v této příloze podle článku 8 přílohy I jednacího řádu.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	7.11.2023
Výsledek konečného hlasování	+: 23 -: 1 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Olivier Chastel, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Hervé Juvin, Moritz Körner, Pierre Larrourou, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Bogdan Rzońca, Eleni Stavrou, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Jan Olbrycht, Mauri Pekkarinen
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Lena Düpont, Mónica Silvana González, Catherine Griset, Predrag Fred Matić

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

23	+
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Catherine Griset
PPE	Lena Dūpont, José Manuel Fernandes, Janusz Lewandowski, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Mauri Pekkarinen, Nils Torvalds
S&D	Mónica Silvana González, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Margarida Marques, Predrag Fred Matić, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Alexandra Geese

1	-
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos

2	0
NI	Andor Deli, Hervé Juvin

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	28.11.2023
Výsledek konečného hlasování	+: 45 -: 4 0: 6
Členové přítomní při konečném hlasování	Nicola Beer, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Marc Botenga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Robert Hajšel, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Georg Mayer, Marina Measure, Iskra Mihaylova, Angelika Niebler, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Clara Ponsatí Obiols, Robert Roos, Sara Skytvedal, Maria Spyraiki, Riho Terras, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Damien Carême, Francesca Donato, Matthias Ecke, Marian-Jean Marinescu, Alin Mituța, Jutta Paulus, Massimiliano Salini, Ernő Schaller-Baross
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Carmen Avram, Peter Jahr, Virginie Joron, Ljudmila Novak, Milan Zver

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

45	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski
NI	Clara Ponsatí Obiols
PPE	Pascal Arimont, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Peter Jahr, Marian-Jean Marinescu, Angelika Niebler, Ljudmila Novak, Massimiliano Salini, Maria Spyragi, Riho Terras, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Milan Zver
Renew	Nicola Danti, Valter Flego, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Iskra Mihaylova, Alin Miţuţa, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen
S&D	Carmen Avram, Beatrice Covassi, Josianne Cutajar, Matthias Ecke, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Romana Jerković, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia
Verts/ALE	Damien Carême, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Jutta Paulus, Mikuláš Peksa

4	-
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
The Left	Marc Botenga, Marina Mesure

6	0
ID	Virginie Joron, Georg Mayer
NI	Francesca Donato, Ernő Schaller-Baross
PPE	Sara Skytvedal
Renew	Nicola Beer

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se